

23/05/2020

Látta, hogy a modellkedés nem lehet a végcél, új dolgokat tanult

DUOL | L. Mészáros Irma

Milyen különös találkozásokat hoz ez a rendkívüli helyzet! – gondoltam magamban, amikor a világhálón megpillantottam az 1992-ben végzett egyik tanítványom blogját, amelyben Olaszországból számol be a koronavírus-járvány okozta állapotokról.

Karanténnaplóját sok ezren követik a duolon. Én is napról napra olvasom. Az érettségi évében, a vizsgákon láttam utoljára, s akkor az volt a nagy hír a diáklányról, hogy bejutott a nemzetközi jelentőségű Év Arca verseny országos döntőjébe. Bevallom, meglepődtünk. Mint ahogy most is.

A dunaújvárosi születésű, Milánóban élő Kacziba Andi ma képzőművész, textilművész, aki a járvány okozta bezártságában éppen az ez évre tervezett kiállítására készülve alkot. 1996 óta él a divat fővárosában. Modell és rendezvényszervező volt, üzletasszony, s annak a Cramum nonprofit művészeti egyesületnek az egyik alapítója, amelynek tárlata már Budapesten az Olasz Kulturális Intézetben is bemutatkozott.

Hogyan került az egykori földvári gimnazista Milánóba, s azóta mivel foglalkozott? – a többi között erről is beszélgettünk vele.

– 1992-ben a szóbeli érettségi vizsgáról – édesanyám nagy ijedtségére – egyenesen Budapestre utaztam, mert akkor készültünk az Év Arca verseny tévés döntőjére. Utána bekerültem egy modellügynökségre, s mellette tanulni is kezdtem. A gimnáziumban nem törtem össze magam, de azóta rájöttem, legjobban tanulni szeretek – meséli nevetve. – Felvettek – a legfiatalabbként – a Casus Alapítvány hároméves művészeti menedzserképzésére. Két év múlva egy barátnőmmel megalapítottuk az Attractive modellügynökséget, s hamarosan a legnagyobbak közé kerültünk.

A modellkedés – mint mondja – számára nem exhibicionizmus, hanem olyan lehetőség volt, amelynek segítségével beutazhatta a világot. 1996-ban két hónapot Kínában töltött. Aztán hazatérte után egy magánéleti változást követően, amikor Budapesten éppen nem találta helyét, egy olasz cégtől ajánlatot kapott: egy hónapos szerződést. Az egy hónapból sok év, csaknem egy negyedszázad lett. Olasz nyelvtudás nélkül vágott neki, de a tanulást ott is alapvetőnek tartotta. Világosan látta, hogy a modellkedés nem végcél. Előnyét a kapcsolatok megteremtésében, s abban látja, hogy megnyitotta számára a világot: más kultúrákat ismert meg. Közben folyton tanult és keményen dolgozott. Lényeges volt számára, hogy olaszul is igényesen tudja kifejezni magát. A IULM egyetemen, a kommunikáció a képzőművészetben elnevezésű szakon végzett tanulmányok sok mindent megváltoztattak benne. Az évek során képes volt folyamatosan megújulni. Minden élethelyzetben összegyűjtötte a tapasztalatokat, amikre aztán a következő szakaszban ismét lehetett építkezni. Harmincévesen új életet kezdett: rendezvény- és kiállítás-szervezéssel foglalkozott, később reklám- és divatfotózással. Majd úgy alakult, hogy megmutatta néhány munkáját a Picasso-metszetek művészeti szakértőjének. A szakember tehetségesnek nevezte Andit, s folytatásra biztatta.

– Így most már jó ideje azt csinálom, ami bennem van – mondja. Kerámiával foglalkozott, majd a textilre tért át. A 3D-s textilművészet területén végzett kutatásaiért arany emléklakettet is kapott. Egy-két évente önálló tárlattal lép az olasz közönség elé, minden évben tíznél több kollektív kiállításon is részt vesz. Egy torinói galéria folyamatosan a nagyközönség és műgyűjtők elé viszi az alkotásait.

Kacziba Andi ma Milánóban ismert és elismert textilművész, aki hajdan kislányként a szegedi nagymamával – mert így legalább csöndben maradt – folyton subázott. Úgy gondolja, innen indult a textil iránti szeretete.

Milyenek az alkotásai? Ezeket a munkákat, illetve a tárlatok anyagát látni kellene, de most beérjük azzal, amit mesél. – Érdeklődésem a nők korával bekövetkező külső-belső változásokra, valamint a nők helyzetére irányul. 2014-ben az egyik milánói múzeumban a nők elleni erőszak témában állítottam ki, aminek sajtóvisszhangja után naponta jöttek a galériába olyan középkorú és idősebb asszonyok, akik fiatalkori sérüléseiket, élményeiket osztották meg velem. Hihetetlen érzés volt, hogy a szerepem nem az alkotás befejezéséig, illetve a kiállítás megnyitójáig tart, hanem a képzőművész segítséget is tud nyújtani. Fontos, hogy érzéseket tudok kiváltani, hogy dialógus alakul ki közöttünk, hogy gondolkodásra készítem őket – fogalmazza meg hitvallását.

Miközben Andit hallgatom, felmerül bennem, milyen előítéletesen gondolkodunk a modellekről. Úgy véljük, hogy felszínesen csak a külső, a szépség, a divat foglalkoztatja őket. Andi mindjárt rá is cáfol, ahogy folytatja pályájának bemutatását: – A mai társadalmakban nem akarják elfogadni az öregedést. Ma mindenki azért küzd, hogy minél tovább fiatal maradjon. A nők botoxszal töltik fel a ráncaikat. Engem az elejétől érdekelt az idő múlása. Még 2012-ben Sommer Kati sminkmester azt mondta: egyszer a te arcod aranyat fog érni. Egy 2018-as torinói tárlatomon éppen ebből a mondatból indultam ki: ha a ráncaimat arannyal töltöm fel, minél öregebb leszek, annál értékeesebb is. A Turning (G)old egyéni kiállításom polaroid képein body art munkáimat mutattam be. Ragasztóba kevert aranyport vittem fel az arcomra, a ráncaimba. Ez tiltakozás és kritika is volt az általánossá vált szemlélet ellen. Mert ma mindenki olyannak akar látszani, amilyent a médiában lát. Csakhogy a digitális technikával a fotón egy pillanat alatt vékonyabb és fiatalabb lehet bárki. Ezáltal a szemlélő egy nem létező esztétikai mértékkel méri össze önmagát. A polaroid pedig az eredetét mutatja, azt, akit és amit a pillanat rögzít.

A kortárs képzőművészet nem a hagyományos anyagokra épít. Andi korábban a többi között kötelet, zsákot és egyéb anyagokat használt, most éppen nejlonharisnyákkal dolgozik. Az otthon lévőket a karantén alatt mind felhasználta. Több mint háromszázat. Még a szomszédoktól is kunyerált – avat be a részletekbe. – Most rengeteg időm van nézni-nézegetni az anyagot, gondolkodni. Egy véletlen mozdulattal jön egy újabb forma, majd újabb ötlet. Folyamatosan alakul, fejlődik az alkotás – magyarázza. Az egyik múzeum nemrég kért anyagot tőle online tárlatra. De Andi még reménykedik, hogy talán ősszel újra megrendezheti a következő saját kiállítását is.

Közben szót ejtünk arról, hogy karanténblogja felkeltette a magyar sajtó figyelmét is. – Azért vállalom a bloggal a nyilvánosságot, hogy Magyarországon egy kicsit értsék, mi történik itt körülöttünk, s otthon esetleg mire számíthatnak – mondja. Bíz benne, hogy ezzel segíteni tud a magyaroknak. S közben örül, hogy így Dunaföldvárra is eljut – legalább virtuálisan.

A Magyar László Gimnáziumban töltött évek a fiatalokot jelentik számára: a barátokat, a motorozást, a bandázást, a pinceklubbeli bulizásokat. – Ez volt az „ereszd el a hajamat” korszakom. A tanulásban nem jártam élen, de élveztem a jól összeforrt közösséget, a remek kirándulásokat. Ott volt a Duna-part, a várudvar. Soltra, lakóhelyemre általában az utolsó busszal mentem haza. Dunaföldvár biztonságos környezet volt, ahol jó volt fiatalnak lenni – emlékezik a diákévekre.

S hogy tervezi, miként képzelel el életének következő időszakát? – Az biztos, hogy nagy változásokat élünk meg a vírus után. A gazdasági visszaesés, az

anyagi helyzet mellett az emberi kapcsolatokban lesz ez leginkább tapasztalható. Módosul az értékrendünk. A munkáimmal kapcsolatban letisztultabb gondolatok vezetnek. Több időm van most az elmélyülésre, s ez előrevisz. Milánó a kortárs képzőművészet számára ideális hely, s számomra az európai kultúra meghatározó.

Kacziba Andi bizonyára életének, pályájának felénél tart. Áttekintve az elmúlt évtizedeket, tapasztaljuk azt a belső értékek felé fordulást, amely során egy bulizós diáklányból és a látszólag felszínes modellből elmélyült képzőművész lett. Hogy mi kell ehhez? Tanulás, akarat, értékrend, kemény munka és tehetség. Ilyen egyszerű.